

MUSIQA DARSLARIDA O'QUVCHILARNING INNOVATSION USULLAR ORQALI IJODKORLIGINI RIVOJLANTIRISHNING MAZMUNI, TAMOYILLARI VA METODLARI

Toshmatov G'ulomjon Olimjonovich

NamDPI ART pedagogika kafedrası katta o'qituvchisi

toshmatovgulom09@gmail.com,

Shamsiddinova Ziyoda Sobirjon qizi

3-bosqich Musiqa ta'limi yo'nalishi talabasi

Annotatsiya. Ushbu maqola musiqa darslarida o'quvchilarning innovatsion usullar orqali ijodkorligini rivojlantirishning mazmuni, tamoyillari va metodlarini tahlil qiladi. O'quv jarayonida ijodkorlikni oshirishga qaratilgan yondashuvlar va amaliyotlar ko'rib chiqiladi.

Keywords: musiqa darslari, ijodkorlik, innovatsion usullar, ta'lim metodlari.

СОДЕРЖАНИЕ, ПРИНЦИПЫ И МЕТОДЫ РАЗВИТИЯ ТВОРЧЕСТВА УЧАЩИХСЯ ПОСРЕДСТВОМ ИННОВАЦИОННЫХ МЕТОДОВ НА УРОКАХ МУЗЫКИ

Аннотация. В данной статье анализируются содержание, принципы и методы развития творчества учащихся посредством инновационных методов на уроках музыки. Рассматриваются подходы и практики, направленные на повышение креативности в образовательном процессе.

Ключевые слова: уроки музыки, креативность, инновационные методы, образовательные методы.

CONTENT, PRINCIPLES AND METHODS OF DEVELOPING STUDENTS' CREATIVITY THROUGH INNOVATIVE METHODS IN MUSIC LESSONS

Annotation. This article analyzes the content, principles and methods of developing students' creativity through innovative methods in music lessons. Approaches and practices aimed at increasing creativity in the educational process are considered.

Keywords: music lessons, creativity, innovative methods, educational methods.

KIRISH

Musiqa ta'limi, insonning ruhiy va ijodiy salohiyatini rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi. Ushbu maqolaning maqsadi, musiqa ta'limida ijodkorlikning ahamiyatini o'rganish va uning ta'lim jarayonidagi o'rnini aniqlashdir. Musiqa, nafaqat san'at sifatida, balki ta'lim tizimida ham ijodkorlikni rivojlantirishga yordam

beruvchi vosita sifatida katta ahamiyatga ega. Musiqa ta'limi orqali o'quvchilar o'z fikrlarini ifodalash, hissiyotlarini tushunish va o'z ichki dunyolarini ochish imkoniyatiga ega bo'lishadi.

Ijodkorlik, musiqa ta'limida o'quvchilarning shaxsiy rivojlanishini ta'minlaydi. Musiqa orqali o'quvchilar o'z fikrlarini yaratishda, yangi g'oyalarni ishlab chiqishda va o'z uslublarini shakllantirishda erkinlikka ega bo'lishadi. Bu jarayon, ularning ijodiy fikrlash qobiliyatini oshiradi va o'z-o'zini ifoda etish imkoniyatlarini kengaytiradi. Musiqa ta'limi orqali o'quvchilar nafaqat musiqiy ko'nikmalarni egallaydi, balki ular o'z hissiyotlari va fikrlarini boshqarish qobiliyatini ham rivojlantiradi.

Shuningdek, ijodkorlik musiqa ta'limida guruh ishlarini olib borish uchun muhim ahamiyatga ega. O'quvchilar birgalikda ijod qilib, musiqiy asarlarni yaratishda hamkorlik qilishni o'rganadilar. Bu esa, ularning ijtimoiy ko'nikmalarini rivojlantiradi va jamoaviy ishda muvaffaqiyatga erishish uchun zarur bo'lgan qobiliyatlarni shakllantiradi. Musiqa ta'limi jarayonida ijodkorlikni rag'batlantirish orqali o'quvchilar o'zlarining individual xususiyatlarini kashf etishadi va shaxsiy rivojlanishlari uchun zarur bo'lgan motivatsiyani topadilar.

Musiqa ta'limida ijodkorlikning roli, nafaqat musiqiy bilimlarni o'zlashtirishda, balki umuman insonning ijodiy salohiyatini rivojlantirishda muhimdir. Bu jarayon, o'quvchilarning o'z-o'zini anglashini, hissiyotlarini ifodalashini va ijodiy o'sishini ta'minlaydi.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODOLOGIYA

Musiqa ta'limi jarayonida innovatsion yondashuvlarning ahamiyati haqida ko'plab mahalliy va xorijiy tadqiqotlar olib borilgan. O'zbekiston olimlaridan A. Rasulov, N.Xolmatova, G. Mardonova, M.To'xtasinova va boshqalarning ishlarida musiqa madaniyati darslarining metodik tizimi, musiqiy qobiliyatni rivojlantirish hamda darslarda interfaol metodlardan foydalanish yo'llari keng yoritilgan.

Masalan, A.Rasulov (2021) o'zining "Musiqa ta'limi metodikasi" nomli asarida musiqa darslarini tashkil etishda o'quvchilarning jamoaviy ijrochilik malakalarini bosqichma-bosqich shakllantirish zarurligini ta'kidlaydi. N.Xolmatova (2020) esa "Musiqa madaniyati darslarida innovatsion yondashuvlar" nomli ishida

o'quvchilarning musiqiy qiziqishini oshirish uchun AKT, multimedia, audio-vizual materiallardan samarali foydalanish bo'yicha aniq tavsiyalar beradi.

Xorijiy manbalar orasida K. Orff, Z. Kodaly, E. J. Gordon va D. Elliottlarning asarlari alohida e'tiborga loyiq. K. Orff o'zining "Music for Children" tizimi orqali har bir bolada tabiiy musiqiylikni ochish mumkinligini, buni esa jamoaviy o'yinlar, qo'shiqlar va ritmik harakatlar orqali amalga oshirish kerakligini ta'kidlagan. Z.Kodaly esa musiqiy eshituvni rivojlantirishda xor san'ati va jamoaviy kuylashning o'rne beqiyos ekanini asoslab bergan.

Musiqqa ta'limida innovatsion usullar, ta'lim jarayonini yanada samarali va qiziqarli qilish maqsadida qo'llaniladi. Innovatsion usullar o'quvchilarning faol ishtirokini ta'minlash, ularga o'z ijodiy potensialini namoyon etish imkoniyatini berish orqali ta'lim jarayonini boyitadi. Ushbu usullar orasida interaktiv o'qitish, texnologik vositalardan foydalanish va kollektive ijodiy faoliyatni rivojlantirish kabi yondashuvlar mavjud. Interaktiv o'qitish, masalan, o'quvchilarni guruhlariga bo'lib, birgalikda loyiha asosida ishlashga undaydi. Bu jarayon o'quvchilarning o'zaro fikr almashishiga, bir-biridan o'rganishiga va ijodiy g'oyalarni rivojlantirishga yordam beradi.

Texnologik vositalardan foydalanish ham innovatsion usullar qatoriga kiradi. Musiqqa ta'limida raqamli platformalar, mobil ilovalar va multimedia vositalari orqali o'quvchilarga yangi texnikalar va nazariyalarni o'rganish imkoniyatlari yaratiladi. Shuningdek, virtual va kengaytirilgan haqiqat texnologiyalari o'quv jarayonini yanada qiziqarli va samarali qilishda muhim rol o'ynaydi. Ushbu texnologiyalar yordamida o'quvchilar musiqqa nazariyasi, tarixiy kontekst va ijodkorlik jarayonlarini interaktiv tarzda o'rganishlari mumkin.

O'quvchilarning ijodkorligini rivojlantirishda innovatsion usullarning o'rne beqiyosdir. Ular o'quvchilarning o'z fikrlarini erkin ifoda etishiga, yangi g'oyalarni ishlab chiqishiga va tajribalarini kengaytirishiga yordam beradi. Musiqqa ta'limida ijodiy yondashuvlar, masalan, mustaqil kompozitsiya yaratish yoki musiqiy asarlarni ijro etish jarayonida o'quvchilarga o'z uslublarini ishlab chiqishga imkon beradi. Bunday yondashuvlar o'quvchilarning o'ziga bo'lgan ishonchini oshiradi va ularni o'z ijodiy yo'nalishlarini izlashga undaydi.

Musiqa ta'limida innovatsion usullar - o'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini rivojlantirishda, shuningdek, ularning ijodkorligini oshirishda muhim ahamiyat kasb etadi. Bu usullar ta'lim jarayonini zamonaviylashtirib, o'quvchilarning barcha jihatdan rivojlanishiga zamin yaratadi. Musiqa ta'limida innovatsion usullarni aniqlash, ularning ta'lim jarayoniga ta'siri va o'quvchilarning ijodkorligini rivojlantirishdagi o'rni, zamonaviy ta'lim tizimining muhim qismi hisoblanadi. Innovatsion usullar, masalan, interaktiv texnologiyalar, multimediya resurslari va kolaborativ o'qitish metodlari, o'quvchilarning faol ishtirokini ta'minlaydi. Bu usullar orqali o'quvchilar o'z ijodiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirib, musiqa nazariyasi va amaliyotini o'zaro bog'lash imkoniyatiga ega bo'lishadi. Musiqa ta'limida innovatsion usullar o'quvchilarni faol ishtirok etishga undaydi va ijodiy fikrlashni rag'batlantiradi. Ushbu usullar, masalan, interaktiv texnologiyalar va guruhli ishlash orqali, o'quvchilarni o'z fikrlarini erkin ifoda etishga imkon beradi. Natijada, o'quvchilar o'z qobiliyatlarini yanada chuqurroq anglab, musiqa san'atidagi yangi g'oyalarni kashf etish imkoniyatiga ega bo'ladilar.

Ijodkorlik tushunchasi mazmuni insonning yangi g'oyalar, kontseptsiyalar yoki yechimlarni yaratish qobiliyatini anglatadi. Bu jarayon ko'plab sohalarda, jumladan, san'at va musiqa darslarida muhim ahamiyatga ega. Ijodkorlik, shuningdek, o'z-o'zini ifoda etish, muammolarni hal qilish va yangi fikrlarni yaratish orqali o'quvchilarni rivojlantirishda asosiy rol o'ynaydi.

Musiqa darslarida ijodkorlik, o'quvchilarning o'z hissiyotlarini ifoda etishlari, yangi kompozitsiyalar yaratishlari va musiqa asarlarini tahlil qilishlari orqali namoyon bo'ladi. O'quvchilar musiqa yaratish jarayonida o'zlarining shaxsiy tajribalaridan foydalanishlari, turli janrlarda tajriba o'tkazishlari va o'z uslublarini rivojlantirishlari mumkin. Bu jarayon, nafaqat ijodiy fikrlashni rivojlantiradi, balki o'quvchilarning o'ziga bo'lgan ishonchini ham oshiradi.

Musiqa darslarida ijodkorlik, shuningdek, guruh bo'lib ishlash imkoniyatini ham taqdim etadi. O'quvchilar birgalikda yangi asarlarni yaratish, musiqiy g'oyalarni muhokama qilish va bir-birlarining fikrlarini qabul qilish orqali ijodiy jarayonni yanada boyitadilar. Bu hamkorlik ijodkorlikni rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega, chunki o'quvchilar bir-birlaridan o'rganadilar va yangi

g'oyalarga ochiq bo'lishni o'rganadilar. Shu bilan birga, musiqa darslari, o'quvchilarga o'z hissiyotlarini boshqarish va ifoda etish imkoniyatini berish orqali ularning emotsional rivojlanishiga ham yordam beradi.

Ijodkorlik, shuningdek, muammolarni hal qilish qobiliyatini oshiradi. Musiqa darslarida o'quvchilar turli xil muammolarni hal qilish uchun ijodiy yondashuvlarni qo'llashni o'rganadilar, bu esa ularning umumiy fikrlash qobiliyatini rivojlantiradi. Ushbu jarayon, o'quvchilarga hayotlarida ko'plab yangi imkoniyatlar yaratadi va ularni kelajakda muvaffaqiyatli shaxslar bo'lishlariga yordam beradi. Shu sababli, ijodkorlikni rivojlantirish, musiqa darslarida o'quvchilar uchun juda muhimdir.

Ijodkorlikni rivojlantirish tamoyillari ta'lim jarayonida muhim ahamiyatga ega. Bu tamoyillar, o'quvchilarning ijodiy fikrlashini rag'batlantirish, yangi g'oyalarni ishlab chiqish va muammolarni hal etish qobiliyatini oshirishga qaratilgan. O'qituvchilar ijodiy faoliyatni qo'llab-quvvatlash orqali o'quvchilarning mustaqil fikrlashini rivojlantirishi, ular uchun ijodiy muhit yaratishi lozim. Natijada, bu tamoyillar ta'lim jarayonida ijodkorlikni kuchaytiradi.

Ijodkorlikni rivojlantirish tamoyillari - ta'lim jarayonida muhim ahamiyatga ega bo'lib, o'quvchilarning shaxsiy va professional rivojlanishiga katta ta'sir ko'rsatadi. Ijodkorlikni rivojlantirishda asosiy **birinchi tamoyillardan** biri erkin fikrlashdir. O'quvchilarni o'z fikrlarini ifodalashga rag'batlantirish, ularni turli xil g'oyalar va yondashuvlar bilan tanishtirish ijodiy jarayonni qo'llab-quvvatlaydi. Ta'lim muassasalarida bunday erkinlik o'quvchilarning o'zlarining individual g'oyalarini rivojlantirishiga, yangi yondashuvlar kashf etishiga va ijodiy yechimlar topishiga imkon beradi. **Ikkinchi tamoyil** sifatida ko'p qirrali yondashuvni keltirish mumkin. O'quvchilarga turli fanlar va sohalar bo'yicha bilimlarni birlashtirish imkoniyatini berish, yangi g'oyalar va innovatsion yechimlar ishlab chiqishga yordam beradi. Masalan, san'at va ilm-fan o'rtasidagi bog'liqlikni o'rganish orqali o'quvchilar ijodiy fikrlashni rivojlantirishi mumkin. Bunday yondashuv o'quvchilarning qiziqishlarini kengaytiradi va ularni ko'proq ijodiy ishlarga jalb qiladi.

Ijodkorlikni rivojlantirishda tajriba va amaliyotning ahamiyati katta. O'quvchilarni amaliy mashg'ulotlar va ko'rik tanlov, loyihalarda ishtirok etishga

undash, ularga o'z g'oyalarini va ijrochilik qobiliyatlarini amalga ko'rsatish imkoniyatini beradi. Bu jarayon ijodiy fikrlashni va ijrochilikni mustahkamlash bilan birga, o'quvchilarning o'z-o'zini baholash qobiliyatini ham oshiradi. O'z fikrlarini amalga oshirish yoki o'z ijrolarini namoyish qilish orqali o'quvchilar o'zlariga bo'lgan ishonchni rivojlantiradilar.

Shuningdek, **ta'lim jarayonida hamkorlik muhim tamoyil** hisoblanadi. O'quvchilar o'rtasida muloqot va fikr almashish ijodiy fikrlashni rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi. Bunday hamkorlik o'quvchilarga boshqa fikrlarni tushunish, o'z fikrlarini yanada takomillashtirish va yangi g'oyalar bilan tanishish imkonini beradi. Shunday qilib, ijodkorlikni rivojlantirish tamoyillari ta'lim jarayonida o'quvchilarning ijodiy salohiyatini oshirishga xizmat qiladi. Ijodkorlikni rivojlantirish tamoyillari ta'lim jarayonida muhim ahamiyatga ega. Bu tamoyillar o'quvchilarning ijodiy fikrlashini va muammolarni hal qilish qobiliyatini oshirishga qaratilgan.

Yuqorida keltirilgan ijodkorlik tamoyillari birinchi navbatda, o'quvchilarga erkin fikrlash imkoniyatini berish zarur. Bu, o'z navbatida, ularni yangi g'oyalar va yondashuvlar bilan tanishtirish orqali amalga oshiriladi. Ikkinchidan, ijodkorlikni rivojlantirishda muammoli vazifalar va loyihalar asosida o'qitish usullarini qo'llash muhimdir. Bunday yondashuv, o'quvchilarga o'z ijodiy qobiliyatlarini sinovdan o'tkazish va amaliy tajriba orttirish imkonini beradi. Shuningdek, o'quvchilarning o'zaro hamkorligi va guruhda ishlash qobiliyatini rivojlantirish ham ijodkorlikni oshiradi.

Musiqqa darslarida ijodkorlikni rivojlantirish uchun qo'llaniladigan metodlar va texnikalar. Musiqqa darslarida ijodkorlikni rivojlantirish uchun qo'llaniladigan metodlar va texnikalar o'quvchilarning musiqiy qobiliyatlarini ochish, ularni o'z fikrlarini ifoda etishga va yangi g'oyalarni ishlab chiqishga undaydi. O'qituvchilar musiqqa darslarida interaktiv metodlardan foydalanish orqali o'quvchilarning faol ishtirokini ta'minlashlari muhimdir. Bu metodlar o'quvchilarning o'zaro fikr almashishiga, bir-biridan o'rganishiga va musiqiy tajribalarini boyitishga yordam beradi.

Bundan tashqari, musiqiy ijodkorlikni rivojlantirishda improvizatsiya texnikasi muhim ahamiyatga ega. O'quvchilarni musiqiy asarlarni yaratishga va o'z ijodiy fikrlarini amalga oshirishga undaydigan bu texnika, ularning musiqiy fikrlash qobiliyatini yanada kuchaytiradi. Improvizatsiya jarayonida o'quvchilar o'z hissiyotlarini, fikrlarini va ijodiy g'oyalarni musiqiy shaklda ifoda etish imkoniyatiga ega bo'lishadi, bu esa ularning ijodkorlik rivojiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

Musiqa darslarida guruh ishlari va hamkorlik metodlari ham muhim o'rin tutadi. O'quvchilar birgalikda musiqiy asarlarni yaratish, ijro etish va baham ko'rish orqali o'z ijodiy ko'nikmalarini rivojlantiradilar. Bu jarayon o'zaro fikr almashish va ijodiy muhit yaratishga yordam beradi, shuningdek, o'quvchilar o'rtasida jamoaviy ish ko'nikmalarini shakllantiradi.

Musiqa darslarida ijodkorlikni rivojlantirish uchun qo'llaniladigan metodlar va texnikalar o'quvchilarga kichik musiqiy asarlarni yaratish va o'z his-tuyg'ularini ifoda etish imkoniyatini beradi. Bu metodlar orasida interaktiv o'qitish, musiqiy improvizatsiya va guruh ishi kabi yondashuvlar mavjud. O'quvchilar birgalikda musiqiy fikrlarni muhokama qilib, o'zaro tajriba almashish orqali ijodiy jarayonni boyitishlari mumkin. Shuningdek, yangi texnologiyalarni qo'llash, masalan, musiqa dasturlari va ilovalar yordamida, o'quvchilarning ijodiy fikrlashini rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi. Bunday metodlar va texnikalar o'quvchilarga musiqiy bilimlarni chuqurlashtirish va o'z ijodkorlik salohiyatlarini to'liq ishga solish imkonini beradi.

O'quvchilarning ijodiy faoliyatini baholash. O'quvchilarning ijodiy faoliyatini baholash jarayoni ta'lim tizimida muhim ahamiyatga ega. Ijodiy faoliyatni baholash mezonlari sifatida, o'qituvchilar o'quvchilarning ijodiy fikrlash qobiliyatini, muammolarni hal qilishdagi yondashuvlarini va yangi g'oyalarni ishlab chiqishdagi faoliyatlarini hisobga olishlari lozim. Bu mezonlar ijodiy jarayonlarni qanday boshqarishlarini va o'zaro hamkorlikdagi faoliyatlarini o'z ichiga oladi.

O'quvchilarning ijodkorligini qanday o'lchash mumkinligi haqida gapirganda, bir qancha metodologiyalarni ko'rib chiqish zarur. Bular orasida o'quvchilarning ijodiy ishlarini tahlil qilish, ularning fikrlarini yozma ravishda ifodalashlari, shuningdek, guruhda muhokamalar orqali ularning fikrlarini baholash usullari mavjud. O'quvchilarning ijodiy faoliyatini o'lchashda, shuningdek, ularning o'zaro

fikr almashishlari, fikrlarni qabul qilish va o'z fikrlarini rivojlantirish qobiliyatlari ham inobatga olinishi kerak. Bunday usullar, o'quvchilarning ijodiy jarayonlarini yanada chuqurroq tushunishga yordam beradi va ularning ijodiy salohiyatlarini aniqlashga imkon beradi.

Amaliy tajribalar va misollar. Musiqa darslarida innovatsion usullarni qo'llagan holda olib borilgan amaliy tajribalar natijalari o'quv jarayonining samaradorligini oshirishda muhim ahamiyatga ega bo'lib, o'quvchilarning ijodiy salohiyatini rivojlantirishga xizmat qiladi. Ushbu tajribalar doirasida o'quvchilarga zamonaviy texnologiyalarni, jumladan, musiqiy dasturiy ta'minot va onlayn platformalarni qo'llash orqali bilim va ko'nikmalarini kengaytirishga imkon berildi. Masalan, musiqiy kompozitsiyalarni yaratish jarayonida o'quvchilar musiqa ishlab chiqarish dasturlaridan foydalanib, o'z asarlarini professional darajada tayyorlash imkoniyatiga ega bo'ldilar. Bu esa ularning ijodiy jarayonini yanada jonlantirib, musiqiy tushunchalarni chuqurroq anglashlariga yordam berdi.

Shuningdek, guruh bo'lib ishlash metodikasini qo'llash orqali o'quvchilar o'zaro fikr almashish, bir-birlarining ijodiy ishlariga tanqidiy yondashish va birgalikda musiqiy asarlarni ijro etish imkoniyatlarini kengaytirdilar. Bunday yondashuvlar, o'quvchilarning o'zaro hamkorlik ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam berdi va musiqiy ijro etish jarayonida yangi g'oyalar va uslublarni kiritishga olib keldi. O'quvchilar o'z asarlarini birgalikda yaratish jarayonida o'zaro fikr almashish, ijodiy tanqid va qo'llab-quvvatlash orqali o'z ijodiy shaxsiyatlarini yanada kuchaytirishga erishdilar.

NATIJARLAR VA MUHOKAMALAR.

Tajribalar davomida olingan natijalar shuni ko'rsatdiki, innovatsion usullarni qo'llash o'quvchilarni musiqaga bo'lgan qiziqishlarini oshirishga, ularning ijodiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirishga va musiqiy ko'nikmalarini mustahkamlashga xizmat qiladi. O'quvchilarning ishtirok etgan musiqiy loyihalari natijasida ularning o'ziga bo'lgan ishonchi ortdi va o'z ijodiy salohiyatlarini amalga oshirish imkoniyatlariga ega bo'ldilar. Shu tarzda, musiqa darslarida innovatsion usullarni qo'llash nafaqat o'quv jarayonini diversifikatsiya qilish, balki o'quvchilarning ijodiy rivojlanishiga ham ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Musiqa darslarida innovatsion usullarni

qo'llash orqali olingan amaliy tajribalar ko'plab foydali natijalarga olib keldi. O'quvchilarning yaratgan musiqiy asarlari va loyihalari jarayonida, ularning ijodiy fikrlash qobiliyatlari kuchayib, musiqiy bilimlarini kengaytirishga muvaffaq bo'ldilar. Darslarda interaktiv metodlar, masalan, guruhli ishlash va zamonaviy texnologiyalarni qo'llash, o'quvchilarning musiqiy ko'nikmalarini rivojlantirishda muhim rol o'ynadi. Bunday usullar yordamida o'quvchilar o'zaro tajriba almashish va yangi musiqiy janrlarni o'rganish imkoniyatiga ega bo'lishdi. Natijada, o'quv jarayoni nafaqat qiziqarli, balki samarali bo'lib, o'quvchilarning musiqaga bo'lgan qiziqishini yanada oshirdi. Bu tajribalar, shuningdek, ta'lim tizimida innovatsion yondashuvlarning ahamiyatini namoyish etadi.

XULOSA VA TAVSIYALAR

Yuqoridagi natijalar tahlili shuni ko'rsatadiki, ijodkorlikni rivojlantirishda o'quv jarayonining samaradorligi va qiziqarli bo'lishi muhim ahamiyatga ega. O'quvchilarning ijodiy faoliyatini rag'batlantirishda ta'lim usullarining xilma-xilligi va innovatsion yondashuvlar zarur. O'quvchilar o'rtasida musiqiy qiziqishni oshirish uchun interaktiv metodlardan foydalanish, o'yinlar va amaliy mashg'ulotlar orqali ta'limni yanada qiziqarli qilish mumkin. Bunday yondashuvlar o'quvchilarning diqqatini yanada ko'proq jalb etadi va ularning ijodiy fikrlash qobiliyatini rivojlantiradi.

Ijodkorlikni rivojlantirish uchun tavsiyalar sifatida, ta'lim tizimida o'quvchilarning individual xususiyatlarini inobatga olish muhimdir. Har bir o'quvchining ijodiy qobiliyatlari va qiziqishlari turlicha bo'lishi sababli, o'quv dasturlarini shaxsiylashtirish zarur. Ta'lim muassasalarida ijodiy faoliyatni rag'batlantiruvchi muhit yaratish, o'quvchilarga o'z fikrlarini ifoda etish imkonini berish va ularni o'z ijodiy g'oyalarini amalga oshirishga undash lozim. Bunday yondashuv, shuningdek, o'quvchilarning o'zaro hamkorlikda ishlash qobiliyatlarini ham rivojlantiradi.

Bundan tashqari, o'quituvchilarni innovatsion ta'lim uslublari bo'yicha o'qitish va ularni zamonaviy texnologiyalar bilan tanishtirish muhim ahamiyatga ega. O'quvchilarga texnologiyalardan foydalanishni o'rgatish, ularning ijodiy qobiliyatlarini kengaytirishga yordam beradi. Shu bilan birga, ta'lim dasturlari

doirasida ijodiy musobaqalar va ko'rgazmalar tashkil etish, o'quvchilarning o'z ijodlarini namoyish etish imkoniyatini yaratadi va ularning o'ziga bo'lgan ishonchini oshiradi. Natijada, ta'lim jarayonida ijodkorlikni rivojlantirish, nafaqat o'quvchilarning bilim olishiga, balki ularning shaxs sifatida o'sishiga ham xizmat qiladi. Bu esa kelajakda jamiyatda ijodiy fikrlovchi va innovatsion yondashuvlarni qo'llay oladigan avlodni tarbiyalashga yordam beradi. Maqolaning asosiy natijalari shundan iboratki, ijodkorlikni rivojlantirish ta'lim jarayonida muhim ahamiyatga ega bo'lib, u o'quvchilarning tanqidiy fikrlash qobiliyatini oshirishga, shuningdek, muammolarni hal qilishda yangi yondashuvlarni ishlab chiqishga yordam beradi. Ijodiy muhitni yaratish va o'quvchilarga erkin fikrlash imkoniyatlarini berish, ularning ijodiy qobiliyatlarini yanada rivojlantiradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Botirkhanovich, S. B. (2024). The Structure of Kashkar Rubab, And Methods of Their Execution. *CENTRAL ASIAN JOURNAL OF ARTS AND DESIGN*, 5(1), 19-22.
2. Toshmatov, G. U. O. (2026). Musiqa ta'limi jarayonida sun'iy intellekt texnologiyalarini joriy etishning ilmiy-nazariy asoslari. *Science and Education*, 7(2), 195-201.
3. Abduraimov, S. (2024). METHODS OF USING PRACTICAL METHODS IN MUSIC CULTURE LESSONS IN HIGH SCHOOLS. *Решение социальных проблем в управлении и экономике*, 3(6), 22-25.
4. Abduraimov, S. Z. (2024). MUSIQA TO 'GARAKLARI ASOSIDA O'QUVCHILARDA MILLIY RUHIYAT TUSHUNCHALARINI SHAKLLANTIRISH USULLARI. *Inter education & global study*, (5 (1)), 44-51.
5. Asrakulova, A. (2025). ECONOMIC VIEWS OF ABU NASR FORABI. *Инновационные исследования в науке*, 4(2), 65-68.
6. Nabievna, A. A. (2025). ECONOMIC THOUGHTS OF YUSUF KHOS KHOJIB. *Web of Humanities: Journal of Social Science and Humanitarian Research*, 3(2), 212-214.
7. Jurayeva, G. (2025). TALABALARNING O'ZBEK XALQ CHOLG'ULARIDA IJROCHILIK MAHORATLARINI OSHIRISHDA USTOZ-SHOGIRD AN'ANALARINING O'RNI. *Universal xalqaro ilmiy jurnal*, 2(4.3), 535538.
8. Nabievna, A. A. (2025). ECONOMIC THOUGHTS OF YUSUF KHOS KHOJIB. *Web of Humanities: Journal of Social Science and Humanitarian Research*, 3(2), 212-214.
9. Akhmedov, B. (2026, February). TECHNICAL AND EXPRESSIVE ASPECTS OF THE CONDUCTING APPARATUS. In *International Conference on Social Sciences & Humanities (Vol. 2, No. 2, pp. 68-71)*.
10. Ahmedov, B. S. (2026). Umumta'lim maktablari musiqa darslarida musiqa tinglash jarayonining metodik asoslari. *Science and Education*, 7(2), 182-187.
11. Shokirkhonov, B. (2026, February). DEVELOPMENT OF STUDENTS'PERFORMING AND MUSICAL ABILITIES THROUGH INSTRUMENTS. In *International Conference on Social Sciences & Humanities (Vol. 2, No. 2, pp. 77-79)*.

12. Olimjonovich, T. G., & Komiljanovna, D. G. (2022). The Importance of the Festival "East Songs" in the Introduction and Development of National Classical Music of the Peoples of the East. *Central Asian Journal of Theoretical and Applied Science*, 3(6), 195
13. Tajiboev, E. (2025). ORGANIZATION OF AN OUT-OF-CLASS MUSIC CLUB IN COMPREHENSIVE SECONDARY SCHOOLS. *Развитие и инновации в науке*, 4(2), 13-16
14. Tajiboev, E. (2025). ORGANIZATION OF AN OUT-OF-CLASS MUSIC CLUB IN COMPREHENSIVE SECONDARY SCHOOLS. *Развитие и инновации в науке*, 4(2), 13-16
15. Usmonjanova, G. A. Q. (2026). Musiqa ta'limida STEM texnologiyalari va milliy musiqa integratsiyasi. *Science and Education*, 7(3), 392-395.
16. Usmonjanova, G. A. Q. (2026). Musiqiy mashg'ulotlar orqali talabalarning ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish metodikasi. *Science and Education*, 7(3), 388-391.
17. Odilova, G. O. (2026). Musiqa ta'limi yo'nalishi talabalarida ritmik kompetensiyani rivojlantirishning metodik asoslari. *Science and Education*, 7(1), 960-965.
18. Odilova, G. O. (2026). Musiqa ta'limi orqali bolaga emotsional yondashish tendensiyalari. *Science and Education*, 7(2), 162-168.
19. Joraxanovich, G. J. (2025). XIX ASR OHIRI XX ASR BOSHLARIDA YEVIROPADA MUSIQA PSIXOLOGIIYASI RIVOJLANISHI. *Научный Импульс*, 4(37), 157-161.
20. Muhammadjon o'g', O. R. A. (2025, December). RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA PEDAGOGIKA YO'NALISHI TALABALARI KREATIV FIKRLASH KOMPETENSIYASINI SHAKLLANTIRISHNING INNOVATSION METODIKASI. In *Partner conferences of the International Scientific Journal Research Focus* (Vol. 1, No. 1, pp. 1156-1159).